

BETYDANDE höjningar
av flera tillägg inom
Försvarmakten

FÖRTROENDEVALD:
Så arbetar du i RMS
– vi guidar dig

HÅKAN SPARR
lämnar som förbunds-
ordförande efter 12 år

FÖRSVARBART

SÅ BLIR DITT
ARBETSLIV HÅLLBART
I LÅNGDEN

**Ny epok på
marinbasen**

NR1
2023

Hållbarhet och förändring

Många är vi som kommer jobba allt längre och därmed vara allt äldre när det är dags för pension. Att arbetslivet därmed är hållbart - att vi kommer hålla och orka - har kanske aldrig varit viktigare. I detta nummer har vi pratat med forskaren Kerstin Nilsson som forskat i ämnet i mer än tjugo år och som i ett verktyg i hållbarhetsarbetet tagit fram Swage-modellen. En modell som både arbetsgivare och medarbetare kan ta till hjälp. Läs mer på sidan 16.

Vi har besökt förening 51 på Marinbasen i Karlskrona. Den förening som en gång lade grunden för förbundet 1919. Vi har träffat medlemmar och styrelseledamöter för att prata med dem om deras olika yrken och hur de har det på jobbet. Men också om förändring och tillväxt, facket och föreningens nya föreningslokal, såklart. Reportaget hittar du på sidan 8.

I detta nummer kan du som förtroendevald lära dig mer om hur du arbetar i RMS, föreningens egen ingång till medlemsregistret. Du hittar också en intervju med förbundsordförande Håkan Sparr, som efter 12 år som ordförande lämnar uppdraget i samband med kongressen i juni. Sedan har vi också tagit reda på hur Försvarsmaktens funktion UOB, Utredningsstöd Oväl-

kommet Beteende fungerar idag då Försvarsförbundet fått signaler på låg bemanning och brister i återkoppling. Och en hel del till.

Och så är det dags att tacka för mig efter många spännande år på Försvarsförbundet och som chefredaktör för Försvart. Nu går jag mot nya utmaningar. Stort tack för den här tiden, det har verkligen varit jätteroligt!

Anna Lundmark,
chefredaktör och ansvarig utgivare
anna.lundmark@forsvarsforbundet.se

Foto: Sören Andersson

NR 1 | 2023

FÖRSVARBART

Årgång 85.

Medlemstidning för Försvarsförbundet.
Utkommer med fyra nummer under 2023.

Upplaga: 4800 ex.

Utgivningsav: Försvarsförbundet,
Box 5328, 102 47 Stockholm.

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Anna Lundmark. Telefon: 08-402 40 13
anna.lundmark@forsvarsforbundet.se
Produktion: Crafoord & Laks.

Tryck: Trydells Tryckeri AB.

Försvart har en pressläggningstid
på ungefär en månad.

Nr 1/23 gick i tryck den 17 mars.

Nr 2/23 har manusstopp den 16 maj
och kommer ut den 15 juni.

Ledaren uttrycker

Försvarsförbundets åsikter och
ståndpunkter. Redaktionen ansvarar
ej för insänt, icke beställt, material.

Försvart får citeras
med angivande av källa. För återgivande
av artiklar och illustrationer krävs
redaktionens godkännande.

Omslagsbild:

Frida Tunheim Glad

Foto: Sören Andersson

ISSN 1650-8025.

Nya vindar blåser i kuststaden 8

INNEHÅLL

Foto: Sören Andersson

Så blir ditt
arbetsliv hållbart i
längden – det här ska
du tänka på **16**

Foto: Åsa Hansdotter

Förbundsordförande
Håkan Sparr tackar
efter 12 år för sig **23**

Foto: Sören Andersson

Så arbetar du i
RMS 24

Foto: iStockphoto

Innehåll

NOTERAT	4
REPORTAGE	8
FÖRTROENDEVALDA	24
KRÖNIKA	26

Sveriges lärare blir en del av OFR/S

Den statliga delen inom OFR, OFR/S (där Försvarsförbundet ingår) växer! Från den 1 februari är Sveriges lärare en del av OFR/S. Sveriges lärare bildades den 1 januari 2023, då Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet gick samman. ◀

Fakta: OFR (Offentliganställdas Förhandlingsråd) är en förhandlingsorganisation som samlar tretton fackförbund inom offentlig sektor.

Arbetsmiljöverket tar tillbaka kritiserat beslut om skyddsombud

Arbetsmiljöverket upphäver nu beslutet av en intern rättslig utredning där man uttalade sig om skyddsombudens uppgifter, bland annat sa man att skyddsombud inte har rätt att företräda individer. Arbetsmiljöverket skriver på sin webbplats att de inte ska bedöma eller ta ställning till frågor om innehållet i skyddsombuds uppdrag. ◀

Läs mer på av.se.

Foto: iStock Photo

Slipp aviavgiften – betala medlemsavgiften via autogiro eller e-faktura

Att betala medlemsavgiften via autogiro eller e-faktura är smart, både för miljön och din plånbok. Genom att inte ha pappersfaktura slipper du betala aviavgiften som tillkommer. Läs om de olika betalsätten på Försvarsförbundets webbplats: forsvarsforbundet.se/medlemskap/ ◀

Årets fackliga kurser

2023 kan du som är förtroendevald i Försvarsförbundet gå följande kurser:

Grundkurs 13–14 september 2023

Grundkurs som behövs för att komma i gång med ditt fackliga uppdrag. Kursen ger en översiktlig inblick i villkoren och grundläggande information om lag och avtal. Ni arbetar mycket i grupper och med diskussioner för att få fördjupat lärande och erfarenhet. Anmäl dig senast den 11 augusti.

Lag och avtal 24–26 oktober 2023

Du får hjälp att använda de arbetsrättsliga lagarna och avtalen. Ni utgår från olika situationer - från anställningstillfället till anställningens upphörande, kommenterar och går igenom olika avsnitt och paragrafer som gäller för varje situation. Du bör ha gått förbundets grundkurs. Anmäl dig senast den 22 september 2023.

Intresseanmäl dig på
forsvarsforbundet.se

Försvarsförbundet tvistar mot Försvarsmakten gällande felaktig uppsägning

En av förbundets medlemmar blev uppsagd vid Försvarsmaktens personalansvarsnämnd. En felaktig uppsägning som borde hävas, menar Försvarsförbundet. Detta eftersom medlemmen aldrig erbjudits en omplacering innan uppsägningen – något som arbetsgivaren enligt lag är skyldig att erbjuda. Förbundet har därför lämnat in en begäran om tvisteförhandling till Försvarsmakten gällande brott mot lagen om anställningsskydd (LAS) och lagen om

anställning (LOA).

- Vi har även synpunkter på att anmälan till personalansvarsnämnden innehöll uppenbarliga felaktigheter och inga faktiska bevis på de orsakerna som arbetsgivaren angav som skäl för uppsägningen. Vi hoppas att arbetsgivaren ändrar sitt beslut för att vi ska slipa ta ärendet vidare. En snabb lösning är att föredra för medlemmens bästa, säger Robert Oidermaa, ombudsman. ◀

Vi får allt mer att göra på våra arbetsplatser

Hallå kära medlemmar! Då var vi inne i ett nytt spännande år, ett år som kommer att innehålla en hel del intressanta aktiviteter. Vi går in i en ny avtalsrörelse, vilket innebär att arbetet med ett nytt löneavtal påbörjas.

Förbundet genomför sin kongress i juni, där en ny förbundsordförande och styrelse ska väljas. Kongressen är vårt högsta beslutande organ, där vi alla kan vara med och påverka förbundets kommande fyra år. Det är viktigt att föreningarna nominerar till styrelseposterna samt deltar med de antal ombud man har rätt till, så att vi blir en stor stark samling.

Jag hade förmånen att tillsammans med Caroline Nilsson (suppleant i förbundsstyrelsen) deltaga på Folk och Försvars rikskonferens. Temat var Nato och EU i en ny säkerhetspolitisk verklighet. De insikter och den kunskap som dagarna gav

är viktiga delar i vårt förbunds arbete att röra oss framåt och kunna fånga upp de aktuella frågorna som kommer behandlas framöver.

Vi får alla mer att göra

Foto: Sören Andersson

på våra arbetsplatser. Tyvärr hänger inte rekryteringshastigheten med i de nya krav och arbetsuppgifter som läggs på oss. Var lyhörda för de signaler som kommer från dina kollegor och lyft eventuella problem till dina fackliga representanter.

Våra föreningar har haft sina årsmöten och förhoppningsvis har vi lyckats att locka till oss en del nya som är hungriga på att börja arbeta fackligt. Jag vill slå ett slag för förbundets fina fackliga utbildningar. De är en bra start på det fackliga uppdraget och ett stort stöd framåt.

Vi hälsar en ny förening välkommen i förbundet – förening 102 vid Amf 4 och FöMedC i Göteborg. Det är roligt att se hur vi växer, både i antalet medlemmar och föreningar.

Avslutningsvis vill jag uppmana er att hitta stunder för återhämtning. Gå ut i vårvädret och ta vara på de kortveckor som kommer.

Ove Hellgren

Vice förbundsordförande Försvarsförbundet

Förbundsordförande: Håkan Sparr
Vice förbundsordförande: Ove Hellgren
Förbunds kansli växel: 08-402 40 00
 (telefonid 08.30–11.15 och 12.15–16.00)
Sekreterare: Gülseren Kiyak, 08-402 40 00
Chefredaktör och kommunikationsansvarig:
 Anna Lundmark, 08-402 40 13

Medlemsregister: Susanne Bredberg,
 08-402 40 03 (telefonid tisdagar–fredagar 9–11)
Kanslichef och förste ombudsman:
 Eva Rundlöf, 070-635 40 15
Ombudsmän: Simon Sundström, 08-402 40 18
 Robert Oidermaa, 08-402 40 11
 Freddy Tullgren 08-402 40 02
 Thomas Klasson 08-408 22 848

Hur väl fungerar Försvarsmaktens funktion Utredningsstöd Ovälkommet Beteende?

»Vi hoppas på full bemanning efter sommaren 2023«

Försvarsförbundet flaggar för minskad bemanning och dålig eller utebliven återkoppling vid kontakt med Försvarsmaktens funktion Utredningsstöd Ovälkommet Beteende, UOB.

Åsa Sager, chef Arbetsgivarenheten vid Försvarsmaktens HR Centrum, berättar att funktionen har haft svårt att rekrytera i den omfattning man önskat men hoppas på full bemanning efter sommaren.

UOB utreder, vägleder, samordnar och följer upp ovälkommet beteende på myndigheten. Hit ska alla, för arbetsgivaren kända, ärenden rapporteras. Funktionen ska sedan fungera som ett specialiststöd och utreder eller samordnar åt förbanden. Hit kan också anställda som upplever sig utsatta för ovälkommet beteende vända sig om de inte kan/vill prata med sin chef.

När funktionen blev en del av Försvarsmaktens ordinarie verksamhet under 2021 berättade dåvarande avdelningschef UOB för Försvarbart att antalet inkommande ärenden ökade kraftigt, vilket "var en god signal om att myndigheten bröt markgällande tystnadskultur". Man trodde att ökningen berodde på att fler och fler hittade till funktionen och att man såg resultat av det goda försvarsmaktsgemensamma arbetet där arbetet och förbättringar skulle fortsätta.

OVÄLKOMMET BETEENDE

Med ovälkommet beteende menas kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Robert Oidermaa
Ombudsman
Försvarsförbundet

Sedan dess menar Försvarsförbundet att läget för funktionen dessvärre har försämrats. Förbundet flaggar för att både chef och

medarbetare har slutat utan att ersättas i samma takt, vilket har lett till en minskad bemanning.

– Vi ser en tydlig koppling mellan en minimal bemanning och att signaler kommit från verksamheten att återkopplingen vid kontakt med funktionen är bristfällig eller till och med obefintlig, säger Robert Oidermaa, ombudsman på Försvarsförbundet.

Förbundet ser också en risk att situationen med OUB kan vara en av orsakerna till att ovälkommet beteende inom myndigheten ökar i stället för att minska, något Försvarsmaktens senaste medarbetarundersökning FM VIND visar.

Funktionen startades som ett projekt 2019 av Försvarsmakten, Försvarsförbundet och övriga fackförbund på myndigheten. När projektet efter två år blev en del av myndighetens ordinarie verksamhet var fackförbunden tydliga med att de skulle fortsatt finnas en partsgemensam referensgrupp – något som

myndigheten inte gick med på, förklarar Robert Oidermaa:

– Detta är något som vi i efterhand har påpekat vid flera tillfällen, då vi tror att en sådan grupp hade kunnat hjälpa till att undvika den kritiska undermåliga bemanningen.

Åsa Sager, Chef Arbetsgivarenheten vid Försvarmaktens HR Centrum - hur är er syn på funktionens bemanning?

– Vi har sedan våren 2022 haft en låg bemanning och inte kunna rekrytera upp i den omfattning som vi önskat. Vi har idag erfarna medarbetare som vi bemannar UOB med och har omfördelat resurser på avdelningen till detta uppdrag. Vi har ytterligare medarbetare på väg in under våren och det pågår rekrytering, så vi hoppas på full bemanning efter sommaren 2023.

Försvarsförbundet har den senaste tiden fått signaler på att medarbetare har kontaktat UOB utan att få återkoppling. Hur tänker ni kring det och kan det ha koppling till låg bemanning?

– Sedan årsskiftet är vi ikapp med ärenden och vi klarar att ta emot de ärenden som

Åsa Sager
Chef Arbetsgivarenheten,
Försvarmaktens
HR Centrum.

kommer in. Funktionen är mycket viktig för Försvarmakten. Vi har telefonlinjen bemannad varje dag mellan 08:00-16:30 och mejlfunktionen bevakas dagligen. Om vi redan är upptagna i telefon kan meddelande talas in och då ringer vi upp. Mejlen besvaras normalt samma dag det kommer in.

Ser ni idag en ökning, minskning eller ingen skillnad när det kommer till antalet inkommande ärenden?

– Inkomna ärenden ligger ungefär på samma nivå som tidigare år. Förändringen som vi ser är en minskning av ärenden från medarbetare som hör av sig eller gör en anmälan och en ökning av ärenden från HR och chefer som vill ha stöd. Precis som tidigare så leder inte alla ärenden till anmälan eller utredning. Vi ser positivt på att man ute i organisationen tar kontakt med oss så att vi kan ge stöd. Det är viktigt att hela Försvarmakten jobbar med de här frågorna. ◀

KONTAKTA UOB

Är du anställd i Försvarmakten kan du kontakta UOB: Mejl: hrc-uob@mil.se
Telefon: 08-514 392 72

Thomas Klasson ny ombudsman på Försvarsförbundet

Thomas Klasson är sedan den 6 mars ny ombudsman på Försvarsförbundet. Han kommer närmast från Försvarmakten där han arbetat heltid som fackligt förtroendevald.

Vad driver dig i ditt fackliga arbete?

– Facket är klubben för de som vill ha det bra på jobbet. Det betyder för mig att vi ska arbeta för att få det bra, i allt från lön till arbetsmiljö. Men det betyder även att vi ska bevaka och bevara de framgångar vi haft. Tänk på

Foto: Anna Lundmark

Ob-ersättning, reglerad arbetstid, våra extra semesterdagar och alla andra förmåner vi har.

Vad ser du mest fram emot i din nya tjänst?

– Att få göra nytta för medlemmarna! Jag ska inte heller sticka under stol med att det ett visst mått av personlig utveckling med i spelet. Det är häftigt att få lära sig saker för att se kunskaperna komma till nytta i det fackliga arbetet. ◀

Nya vindar blåser i kuststaden

På Karl XI:s order började staden Karlskrona anläggas 1679 – det var krigen mot Danmark som låg bakom beslutet att flytta landets huvudflottbas från Stockholm.

344 år senare håller marinbasens anställda fortfarande uppsikt över Sveriges territorialvatten. Och förening 51 är på väg in i en ny epok med det fackliga engagemang som en gång la grunden till förbundet.

TEXT: MARIA WIDEHED | FOTO: SÖREN ANDERSSON

* bilderna är granskade av Försvarsmakten

Det kommer en golvlampa till hörnan här och en matta där. Och där borta ska det stå flaskor med kylt mousserande, så medlemmarna kan komma förbi och skåla varje dag efter 17« skämtar Jan Wasberg och brister ut i skratt.

Kontrasterna kunde inte vara större. Nyss drack vi kaffe i Sjöofficersmässens mörka lädersoffa, med guldramsklädda oljemålningar av historiens viktiga män inramade ovanför våra huvuden. Närmst oss amiral Erik Arvid Sparre, 1771 president i Amiralitetskollegium som då fungerade som överstyrelse för sjöförsvaret i såväl militärt som ekonomiskt hänseende.

Nu har vi i stället landat i en nyinköpt blå tygsoffa utanför marinbasen, en bit ner på Vallgatan i en byggnad som tidigare huserat officerslägenheter och en gång i tiden sjukhus.

Utöver soffan finns här en vimpel, ett mötesbord och ett ouppackat kaffemått – och egentligen inte så mycket mer. Det är nämligen bara två veckor sedan Försvarsförbundets förening 51 kunde börja flytta in i den nya föreningslokalen i Karlskrona.

Föreningen har hunnit med flera olika lo-

kaler under sin tid. Sist Försvarbart var på besök hade de lokal bakom en svart trädörr på Timmermansgatan. En gång i tiden hade man riktigt stora lokaler – 1957 köpte man ett 300 kvadratmeter stort hus, men det avyttrades i mitten på 80-talet och sedan dess har man huserat i såväl en liten vindsskrubb i chefens hus som på vinden ovanför kokhuset. Nu äntligen har man kanske landat på nytt.

Ordförande Jan Wasberg är mycket glad att styrelseledamot Sara Håkansson ville ta sig an att inreda den nya lokalen så det inte blev vad han kallar "ännu en gubbklubb". Sara är 29 år och civilanställd som ekonom på ubåtsflottillen. När hon först kom till marinbasen var det som handläggare nautik. Det som lockade var att komma tillbaka till Karlskrona.

– Och Försvarsmakten kändes som en stor och trygg arbetsgivare, jag tyckte att det verkade spännande att vara del av något större. Dessutom tycker jag om skärgård, båtar och vatten så detta var perfekt.

Hon är den enda kvinnan i föreningens sju-mannastyrelse, i vilken hon axlar rollen som studieorganisatör.

– Det har varit väldigt kul att gå med i styrelsen och bli mer insatt i det fackliga arbetet.

»Det har varit väldigt kul att gå med i styrelsen och bli mer insatt i det fackliga arbetet.«

Man får mer koll på vilka rättigheter man har som arbetstagare och hur löner och processer fungerar, säger hon.

Att Jan Wasberg tyckte det var viktigt att skapa något annat än en "gubbklubb" kom inte utan baktanke, berättar Wasberg samtidigt som han låser dörren till den nya lokalen bakom oss. Den för havsnära orter lite extra bitande kylan till trots hämtar han ut sin cykel från innergården, och börjar långsamt trampa ner mot vaken längs de för veckan isbelagda kullerstensgatorna.

Under fem år har han axlat rollen som föreningens ordförande, men om ett år är det dags för Wasberg att gå i pension och han hoppas att det ska vara den yngre generationen som vill hålla fanan högt för föreningens fackliga arbete. Då måste också föreningslokalen andas "nytt".

Själv har Jan varit med sedan 1987, när han anställdes av Försvarsmakten för att arbeta

Sara Håkansson är studieorganisatör och Jan Wasberg ordförande i föreningen. Om ett år är det dags för Wasberg att gå i pension och han hoppas att det ska vara den yngre generationen som vill hålla fanan högt för föreningens fackliga arbete.

med data och teleteknik. Då var han i skånska Kristianstad, sedan dess har han hunnit med ett tiotal olika tjänster och har bland annat hunnit jobba med övningsplanering och logistik för utländska förband som kom till Sverige för att öva.

Han kom till Karlskrona 1996 efter nedläggningarna i Skåne.

– Det var en spännande tid att arbeta med data. Nätverk fanns inte på det sättet utan man hade terminaler med sladdar som gick till en stor dator i källaren. Jag kommer ihåg när vi först fick internet på jobbet – då satte man sladden i telefonuttaget i väggen, la sin beställning och sedan fick man rycka ut sladden så andra kunde prata i telefon.

I dag arbetar Jan fackligt på deltid, han är kommendant till förbandschefen och så ansvarar han för marinbasens id-kort.

– Jag hjälper ofta runt trettio kunder i veckan, det kan handla om inpassering och olika behörigheter för att köra båt, motorbehörigheter eller certifikat för marinverkstaden.

Om några veckor går Frida Tunheim Glad, föreningens yngsta medlem, från att vara bevakningssoldat till stridssjukvårdare.

»Jag ville ha en mer stridande befattning. I min nya roll får jag vara mer aktiv och öva omhändertagande i strid«.

→

Det är något visst när man reser till en ort som är så starkt präglad av den militära närvaron. Att marinbasen är viktig för Karlskrona är en underdrift – faktum är att hela staden en gång byggdes runt just basen.

Det var den 1 juni 1676 som den svenska flottan besegrades av den danska i en strid vid Ölands södra udde och regalskeppet Kronan och linjeskeppet Svärdet gick under. Egentligen var den svenska flottan större än den danska, men den hade sin huvudbas förlagd till avlägsna Stockholm och många svenska fartyg var i dåligt skick på grund av bristande underhåll.

En omlokalisering av flottans huvudbas till södra Sverige blev ett måste för att kunna möta hotet från Danmark. Så kom Karlskrona med dess örlogshamn att placeras mellan halvöarna Almö och Möcklö. Karlskrona blev den svenska marinens viktigaste bas och under tre sekler har en bra bit över fyrahundra örlogsfartyg byggts på varvet här.

I dag är marinbasens huvuduppgift att stödja de andra marina förbanden i Försvarsmakten med till exempel teknisk tjänst, transpor-

ter, ledning, logistik och bevakning.

Marinbasen har också ett särskilt kompani som arbetar med basskydd. Och basen har blivit ännu viktigare med det försämrade omvärldsläget.

I den lilla gula vaktkuren utanför marinbasen möter vi föreningens yngsta medlem, bevakningssoldat Frida Tunheim Glad, som tillhör bevakningskompaniet.

– I vakten har allt förändrats det senaste året. Vi har generellt ökat all bevakning och skärpt rutinerna kring besöksanmälan. Vi har stoppat de guidade turerna på området och när vi står på trafikposten använder vi i dag kroppsskydd, säger Frida.

Med ökad bevakning behöver infrastrukturen hänga med, de gamla vaktkurerna rymmer bara ett par personer samtidigt.

– Ja, de är verkligen väldigt gamla – men nu ska de renoveras, berättar Frida.

Och om några veckor går hon från att vara bevakningssoldat till stridssjukvårdare.

– Jag ville ha en mer stridande befattning. I min nya roll får jag vara mer aktiv och öva omhändertagande i strid, det ser jag mycket fram emot.

Inne på marinbasen skymtar den gamla maskinskolan, de brandgula kasernerna och tekniska skolan. Åt andra hållet ser man förrådet och dyktanken där ubåtsbesättningar övar fri uppstigning. Framför oss: havet och de gråkamouflerade korvetterna.

Nere vid kajen står Anna Håkansson vid en av kompaniets lastbilar som ska iväg på en logistikförsörjning.

Hon är adjutant på logistikkompaniet och har varit civilanställd vid marinbasen i två och ett halvt år. Anna kallar sig själv för kompaniets "allt-i-allo".

– Ena veckan är jag mattant på skjutfältet i Kosta, andra veckan sitter jag vid datorn och lägger beställningar, hanterar VIDAR-ärenden och uppdaterar vår samarbetsyta. Jag ordnar taggar och namnbrickor till nyanställd personal, vid fältveckor hjälper jag till med kommandantur – allt från mat till boende.

Hon trivs på jobbet och tycker att samhörigheten på arbetsplatsen är god. Och att hon skulle gå med i facket var en självklarhet.

– Min gamla arbetsplats i Ronneby blev nerlagd, då hade vi enormt mycket nytta av facket. Det är ett stöd man vill veta finns där, säger Anna.

Anna ser mycket fram emot vårens övningar, både försvarsmaktsövningen Aurora 23 och marinbasens våroövning. Under dem kommer hon att sitta i stexet, stabsexpeditionen – alla

Anna Håkansson är adjutant på logistikkompaniet och har varit civilanställd vid marinbasen i två och ett halvt år. Anna kallar sig själv för kompaniets "allt-i-allo".

ordrar som kommer in eller ut går via henne.

– Det mest utmanande med min roll till vardags är att man kan ha planerat en dag till fullo, men så uppkommer småbränder som måste släckas för att vi ska få ihop dagen. Under övningarna är allt snabba bollar, det tycker jag är väldigt kul.

Vi sticker in huvudet i stabsbyggnaden.

Här sitter Maria Andersson, som arbetat som förbandsekonom sedan 2016. Innan dess jobbade hon inom försvarshälsan och är nu inne på sitt tolfte år på marinbasen. Hon har hunnit genomgå kombattantutbildning och har numer vapen i sin krigsbefattning.

– Från början kommer jag från den privata →

Maria Andersson har arbetat som förbandsekonom sedan 2016. Innan dess jobbade hon inom försvarshälsan och är nu inne på sitt tolfte år på marinbasen. Hon har hunnit genomgå kombattantutbildning och har numer vapen i sin krigsbefattning.

»Det är mycket att hålla koll på när vi ska till växa«.

sfären så det har verkligen varit annorlunda att komma hit, säger Maria, även om marinbasen inte var en ny plats för henne – Marias mamma arbetade som sjuksköterska här och besöken har varit flera.

I dag arbetar Maria med att ta hand om fakturor, lägga beställningar och sätta budget.

– Det är mycket att hålla koll på när vi ska till växa, vi är väldigt beroende av andra myndigheter och att ha koll på både budget och ordertider, säger Maria.

Och arbetsbördan har blivit betydligt högre.

– Förut var det mer toppar och dalar, nu är det en jämn arbetsbörda och ganska mycket att göra hela tiden. Man hinner inte med den återhämtning man hann med innan.

Veckan efter vårt besök väntar en ekonomikonferens för alla marinens trettio ekonomer.

– Det kommer bli viktiga diskussioner om hur vi ska få ekonomin att fungera inom organisationen; hur vi får fram samma siffror, hur vi jämför samma saker.

» Män med ideal och eldig själ grundade denna förening väl« – så beskrev en före detta ordförandes fru en gång förening 51.

Embryot till föreningen föddes i maj 1911. Då gjorde de arbetsledande förmännen vid örlogsvarvets ingenjördepartement "en båttur under den gladaste stämning". Under färden lyftes frågan om att bilda en förening. Mindre än två månader senare såg Ingenjördepartementets förmannssällskap i Karlskrona dagens ljus.

1919 gick arbetsledare, teknisk personal och kontorspersonal på varvet i Karlskrona samman till MCTF. Och sjutton år senare var det vid ett sammanträde i just Karlskrona som marinens, arméns och flygvapnets tjänstemannaföreningar gick samman och bildade det gemensamma förbundet Försvarets Civila

Tjänstemannaförbund, FCTF – dagens Försvarsförbundet.

Under föreningens storhetstid efter andra världskriget och en bit in på femtiotalet hade man 750 medlemmar fördelade på örlogsvarvet, Marinkommando Syd, Blekinge kustartilleriförsvaret KA2, I11, Stumholmen och Basarholmen, samt Flottans sjukhus. Föreningen beskrivs i en medlemstidning under åttiotalet som "mer progressiv än normalt", eftersom man hade fler kvinnor än män i styrelsen.

I dag har föreningen medlemmar på såväl marinbasen som första ubåtsflottiljen samt Sjöstridsskolan. Medlemmarna tillhör yrkeskategorier såsom soldater, tekniker, lärare, ekonomer, och anställda inom miljö och lokalplanering.

När Försvarbart besöker Karlskrona är föreningen i slutskedet med löneförhandlingarna.

– Ralsen blir klar denna veckan, säger Jan Wasberg och håller upp en kopp kaffe.

– Kvar är de som är oeniga, vi ska förhandla om dem den här veckan mot arbetsgivaren och se om de kan få en extra slant.

Parallellt med årets rals arbetar man aktivt med en lokal lönemålbild, där föreningen tittar på varje individ - vad man jobbar med, erfarenhet och om man har rätt lön i förhållande till ansvar.

– När vi går in i den nya organisationen ska vi se till att lönerna hamnar rätt, det ska vara samma lön för samma jobb oavsett vilken organisation man hamnar i. Det ska vi granska.

Sedan gäller det att förhandla med arbetsgivaren.

– Ofta stängas det mycket innan det händer någonting, men vi har en god relation med arbetsgivaren och samverkan på marinbasen fungerar utmärkt, säger Jan.

Med rådande tillväxt är det också mycket arbete med samverkan kring lokaler.

– Det råder stor platsbrist här, lokalerna är både för små och ofta dåligt anpassade. Viss

REPORTAGE

personal kan behöva flytta till andra sidan stan, om allt detta samverkar vi - och det är mycket tidskrävande.

För att bättre ha koll på hur det går för medlemmarna arbetar styrelsen aktivt med att försöka rekrytera platsombud ute på sina verksamhetsområden. I dag har de inte ett enda.

– Det gör det omöjligt för oss hålla koll på allt. Bara att det skulle finnas någon där som lyssnar i fikarummet hade betytt mycket, någon vi kunde ställa frågor till om hur saker fungerar.

Vad kan ni som förening bli bättre på?

– Utöver att lyckas rekrytera platsombud så handlar mycket om att nå ut till medlemmarna, vi kan bli bättre på att informera om vad vi gör med lönerna och för arbetsmiljön. Det är något vi lägger mycket tid på att arbeta med. Jag skulle också vilja att alla anställda hade bättre vetskap om hur vi kan hjälpa dem om de får problem på något sätt. Man kan bli anklagad eller anmäld för något, eller på annat sätt bli utsatt, på sin arbetsplats och då är det jättetufft att stå ensam. Det ska vara vi som tar smällen och förhandlar mot arbetsgivaren.◀

KERSTIN NILSSON är professor i folkhälsovetenskap och docent i arbetsvetenskap, verksam både vid Högskolan Kristianstad och på Lunds Universitet. Hon har utvecklat Swage-modellen om hållbart arbetsliv för alla åldrar samt publicerat boken "Attraktivt och hållbart arbetsliv på människors villkor".

**Så blir ditt arbetsliv
hållbart i längden**
- det här ska du tänka på

Vi lever längre och fler kommer att behöva jobba till en allt högre ålder år innan pensionen. Att arbetslivet är hållbart för individen har därmed aldrig varit viktigare.

Försvarbart har talat hållbarhet och åldrande med forskaren som skapat det nya verktyg för ett hållbart arbetsliv som nu är tillgängligt genom Partsrådet.

TEXT: OLA NILSSON | ILLUSTRATION: MAIMI LAKS

Idet nya pensionssystemet är pensionsåldern kopplad till medellivslängden. Eftersom medellivslängden i Sverige ökar senareläggs därmed också pensionen. Fler kommer enkelt uttryckt att behöva jobba längre framöver för att uppnå samma pensionsinkomst jämfört med tidigare. Att arbetslivet är hållbart över tid är med andra ord ännu viktigare än någonsin.

– Ett hållbart arbetsliv innebär helt enkelt att man håller sig frisk så att man kan och vill arbeta vidare.

Det säger Kerstin Nilsson som forskat kring ämnet i mer än tjugo år. Hon understryker att det här inte endast handlar om de medarbetare som närmar sig pensionen.

– Det är här är nåt som måste hanteras från dag ett. Blir du skadad eller sjuk är det betydligt svårare att arbeta till en högre ålder, säger hon.

Som ett verktyg i hållbarhetsarbetet har Kerstin Nilsson utvecklat den så kallade Swage-modellen (Sustainable working life for all ages). Modellen är sedan i höstas är tillgänglig för medarbetare i statliga verksamheter genom Partsrådet (se fakta och illustration på sidan 19).

– Det är många faktorer som spelar in och modellen speglar komplexiteten i arbetslivet. Vi har lagt pussel med hjälp av vår egen forsk-

ning och det som andra fått fram, och vi kan se att faktorerna för att kunna och vilja ingå i arbetslivet kan delas in i nio områden, säger Kerstin Nilsson.

Modellen spänner över allt från den egna fysiska och mentala hälsan kopplad till arbetsmiljön, inklusive stress och kravbild i arbetet, till den egna kompetensen, utvecklingen och tillfredsställelsen i yrkeslivet. Den omfattar också sådant som relationerna bland kollegorna, ledarskap och normer på jobbet, samt den enskildes privatekonomi och privatliv.

– Som arbetsgivare och chef måste man till exempel i medarbetarsamtal checka av alla de här nio delarna. Om det är något som inte är så välfungerande, någon kanske behöver mer kompetensutveckling, känner sig åsidosatt i sitt arbete, mobbad eller utfryst i gruppen, så måste man sätta in åtgärder på de områdena.

Områdena grupperas i sin tur under fyra "ben" för anställningsbarhet.

– Vi har sett i vår forskning att det hör ihop med de nio områdena, säger Kerstin Nilsson.

De fyra "benen" är anställningens och arbetsmiljöns effekt på hälsan, möjligheten till försörjning, relationer och stöd både i jobbet och privat samt att arbetet som sådant både upplevs meningsfullt och som något man har kompetens för.

→ Dessutom måste olika aspekter av åldrande vägas in.

– Eftersom vi lever längre blir pensionsåldern högre och högre. Då är det ju viktigt att man inte bara tittar på den kronologiska åldern, den säger egentligen bara hur många födelsedagar vi har firat. Man kan också definiera ålder som biologisk ålder, alltså det kroppsliga åldrandet, som en social ålder, alltså attityden till vilken åldersgrupp jag tillhör, och sedan har vi det kognitiva åldrandet, som rör hjärnan, minne och inlärningsmöjligheter.

Arbetslivets hållbarhet påverkas ur alla dessa perspektiv på åldrande, menar hon. Fysiskt påfrestande eller stressande arbete påskyndar det biologiska, kroppsliga åldrandet. Det påverkas också av livsstilen och sådant som kost, motion, rökning, alkohol eller droger. Den kronologiska åldern styr delvis privatekonomin, till exempel genom lönen eller antal semesterdagar man kan ta ut. Socialt påverkar åldern inte bara hur individen betraktar sig själv utan även hur den betraktas av andra. Lite förenklat kanske inte yngre medarbetare tas på lika stort allvar och får samma inflytande som seniora kollegor, medan äldre medarbetare kanske upplever att det inte satsas på den som ändå närmar sig pensionen. I medelåldern där emellan är risken kanske som störst att man går in i väggen när man förväntas göra karriär och bilda familj samtidigt.

Slutligen innebär det kognitiva åldrandet exempelvis att sättet man lär sig förändras.

– Man har svårare att ta till sig information när man blir äldre, dels om informationen kommer på ett nytt sätt som man inte är van vid och dels om den rör ett helt nytt område som man aldrig varit inne på tidigare. Då kan det ta längre tid att ta emot den kunskapen. Och det får man tänka på i arbetslivet, att en

äldre medarbetare kan behöva ha lite längre tid på sig och därför kanske inte ge kompetensutveckling på precis samma sätt för en äldre som en yngre medarbetare.

Vad kan man då som medarbetare göra för att hantera allt det här? För den enskilde kan Swage-modellen vara till hjälp för att skapa en hållbarare arbetsvardag, menar Kerstin Nilsson.

– Det är en reflektionsram även för medarbetarna, att man helt enkelt ser över de här nio områdena för sin egen skull.

Det kan vara allt från konkreta saker som att se till att använda de ergonomiska hjälpmedel som finns för att undvika arbetsskador eller att se till att få sin återhämtning genom att ta rast enligt schemat, till att fundera över balansen mellan yrkesliv och privatliv eller vilken kompetensutveckling man behöver framöver.

– Reflektera över hur man har det med hälsan i relation till arbetsmiljön, arbetstiden och arbetstakten. Behöver jag förändra något så att jag kan hålla mig anställningsbar till en högre ålder? Om pensionsåldern nu senareläggs så måste man se till att man mår bra, helt enkelt.

Kerstin Nilsson talar om en "arbetslivsresa" där fokus på hållbarheten över tid måste finnas med hela tiden.

– Det är något som egentligen ska pågå ständigt, både i medarbetarsamtal, i det systematiska arbetsmiljöarbetet och så att säga i det dagliga, säger hon och fortsätter:

– När man först tittar på Swage-modellen tänker man kanske "hjälp, det är så mycket pilar och text och grejer", men det är för att arbetslivet är så komplext. Bryter man ner det och tittar på en del i taget så är det inte så konstigt. ◀

Så kan du själv agera och ställa krav utifrån några punkter i Swage-modellen

Fysisk arbetsmiljö

Använd de ergonomiska hjälpmedel eller skyddsutrustning som finns. Är attityden bland kollegorna negativ till hjälpmedlen? Arbeta för att förändra den genom att vara en förebild.

Mental arbetsmiljö

Upplevs arbetet som stressande och kravfyllt? Prata om det och ventila det, ta upp det med ledningen.

Arbetsocial miljö

Reflektera över om attityderna inom gruppen är bra och att ingen diskrimineras på något sätt.

Kompetens

Ställ krav på kompetensutveckling som du behöver. Överväg om du har någon kompetens från privatlivet som skulle kunna användas i arbetet, och ta upp det med din chef.

Arbetstid

Se till att du återhämtar dig, hoppa inte över raster eller måltider.

Partsrådet

Partsrådet erbjuder bland annat tjänster och digitala verktyg till representanter för arbetsgivare och fack i statliga verksamheter.

Partsrådets tjänster är kostnadsfria men kräver så kallat partsgemensamt avrop, det vill säga att representanter från både arbetsgivare och fack står bakom avropet.

Hållbart arbetsliv är ett av Partsrådets fyra arbetsområden. Swage-modellen används sedan i höstas som av verktygen.

De övriga arbetsområdena är arbetsmiljö, samverkan och lönebildning.

Källa: Partsrådet samt Högskolan Kristianstad

Bild: Högskolan Kristianstad

Se mer om modellen för Hållbart arbetsliv i alla åldrar på www.swage.org

Arbetstagarorganisationerna inom Försvarsmakten söker

CENTRALA SKYDDSBUD

– FEM ORDINARIE OCH FEM ERSÄTTARE

För att Försvarsmakten ska lyckas med samordning och utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet krävs en väl fungerande samverkan med såväl de fackliga organisationerna som förbandens skyddsombud. I det arbetet spelar de olika samverkansgrupperna i FM en synnerligen viktig roll. Snart

går mandatperioden ut för nuvarande skyddsombud och deras ersättare och vi söker därför lämpliga kandidater. Arbetstagarna inom Försvarsmakten utser skyddsombud, som representerar all anställd personal inom myndigheten. Förtroendeuppdraget löper på tre år från och med den första november 2023.

UPPDRAGET SOM CENTRALT SKYDDSBUD INNEBÄR ATT:

- företräda i arbetsmiljöfrågor
- verka för en god arbetsmiljö
- samordna arbetet för organisationsenheternas huvudskyddsombud
- samarbeta nära med de fackliga organisationerna.

Den som utses till centralt skyddsombud har kvar sin ordinarie befattning, men har rätt till den ledighet som behövs för uppdraget, erforderlig tid. Under sådan ledighet behåller man sina anställningsförmåner.

VI SER ATT DU HAR FÖLJANDE KVALIFIKATIONER OCH EGENSKAPER:

- anställd och tjänstgörande inom Försvarsmakten
- verkar som skyddsombud
- goda teoretiska kunskaper (gärna eftergymnasiala) inom arbetsmiljöområdet eller likvärdiga kunskaper
- förmåga till självständigt arbete inom givna ramar
- stor social kompetens och mycket god samarbetsförmåga
- förmåga att kunna uttrycka dig väl i tal och skrift
- strukturell och analytisk
- stor personlig integritet.

Dessutom ser vi det som meriterande om du har erfarenhet av olika miljöer inom Försvarsmakten.

ORDINARIE SKYDDSBUD OCH ERSÄTTARE TILL FÖRSVARSTABENS ARBETSMILJÖKOMMITTÉER VID HKV (1+1)

Dessa är C FST-, C FST GEN-, C FST STÖD- och PERSDIR - arbetsmiljökommittéer. Vi söker en ordinarie och en ersättare.

ORDINARIE SKYDDSBUD OCH ERSÄTTARE TILL OPERATIONSLEDNING-ENS- OCH RIKSHEMVÄRNSSTABENS ARBETSMILJÖKOMMITTÉ VID HKV (1+1)

Dessa är C OPL och RIKSHV arbetsmiljökommittéer. Vi söker en ordinarie och en ersättare.

ORDINARIE SKYDDSBUD OCH ERSÄTTARE TILL FÖRSVARGRENNARNAS ARBETSMILJÖKOMMITTÉER (3+3)

Dessa är Arméchefens AMK i Enköping, Flygvapenchefens AMK i Uppsala och Marinchefens AMK på Muskö. Vi söker en ordinarie och en ersättare till respektive försvargren.

VÄLKOMMEN MED DIN INTRESSEANMÄLAN!

Skriftlig intresseanmälan mailas senast den 15 maj 2023 till din fackliga organisation enligt nedan. Uppge till vilken samverkansgrupp du söker och om det är som ordinarie eller ersättare.

Officersförbundet
Martin Sachs
08-440 83 51
kansliet@officersforbundet.se

Seko Försvar
fo_forsvarsmakten@seko.se

Saco-SFM
Karin Gällmo
070-816 92 98
saco-s-fm@mil.se

OFR/S (Försvarsförbundet)
Freddy Tullgren
08-402 40 02
freddy.tullgren@forsvarsforbundet.se

TCO:s ordförande besökte medlemmar på Livgardet

I januari besökte TCO:s ordförande Therese Svanström medlemmar i Försvarsförbundet på Livgardet i Kungsängen. Tillsammans med Kenneth Hartikainen, ordförande i Försvarsförbundets förening 2 och Håkan Sparr, förbundsordförande, besöktes olika arbetsplatser, bland annat Markverkstaden och Försvarshälsan.

– Det var en mycket bra och innehållsrik dag då försvaret står inför utmaningen att växa snabbt. Och därför är det mycket viktigt för mig att få se och lyssna till medarbetarnas upplevelse av den förändring som nu sker. Det är tydligt att överallt är rekrytering av nya medarbetare och kompetensförsörjningen den största utmaningen. För att klara det behövs goda arbetsvillkor, säger Therese Svanström.

Varför är viktigt för dig att besöka TCO-förbundens medlemmars arbetsplatser?

– Som ordförande med uppgift att representera TCO-förbunden i påverkansarbetet

Foto: Privat

F.v. Therese Svanström, ordförande i TCO, Kenneth Hartikainen, ordförande i Försvarsförbundets förening 2 och Håkan Sparr, förbundsordförande Försvarsförbundet.

gentemot politiker och andra beslutsfattare är det helt avgörande att kunna bidra med fakta och kunskap från arbetsplatser över hela landet. Det är det som gör skillnad – att kunna förklara och göra tydligt hur beslut påverkar yrkesverksamma medlemmar i deras vardag och liv.

Besöket var välkommet, berättar Kenneth Hartikainen:

– Det var ett mycket uppskattat besök då vi kunde påvisa hur komplex vår verksamhet är. ◀

TCO är en partipolitiskt fristående centralorganisation som samlar 12 fackförbund, där Försvarsförbundet är ett. Tillsammans är man över 1,2 miljoner medlemmar.

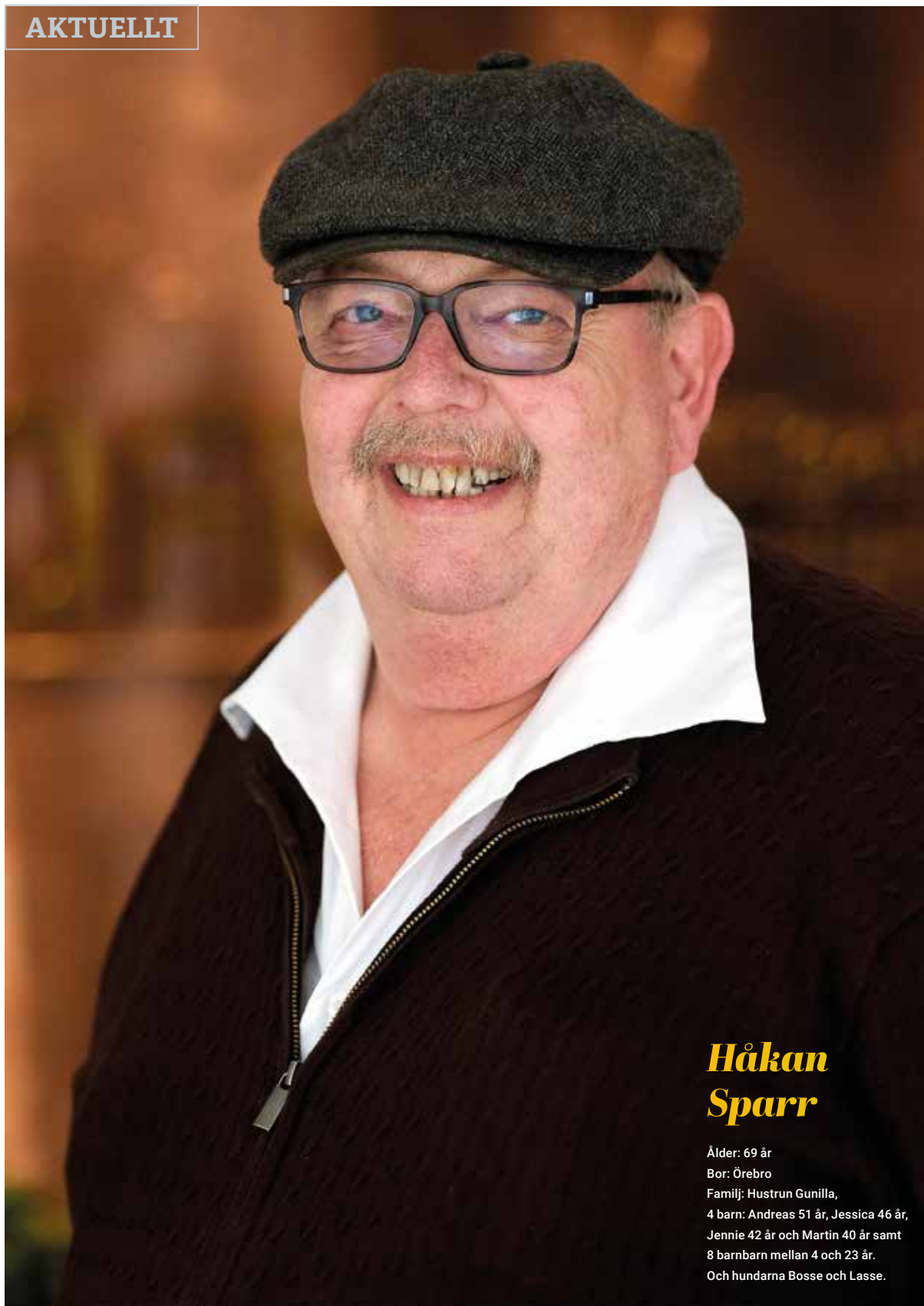
Höjningar av flera tillägg inom Försvarsmakten: »Resultat av givande förhandlingar«

Den första januari i år höjdes flera tillägg inom Försvarsmakten. Bland annat ersättning vid Försvarsmaktsdygn, obekvämt arbetstid (OB), jour och beredskap. Detta är ett andra steg inom ramen för arbetet med ÖB dagorder och innebär en satsning på verksamhetsintensiv verksamhet. Fler steg kommer att utverkas över kommande år i takt med att Försvarsmakten tillförs en ökad ekonomi.

Höjningarna är ett resultat av givande förhandlingar mellan Försvarsförbundet, Försvarsmakten och övriga fackförbund på myndigheten, berättar Simon Sundström, ombudsman i Försvarsförbundet:

– Vi är glada att vi parter kan leverera ett viktigt steg mot att infria andemeningen i ÖB dagorder - att Försvarsmakten ska ses som en moderna och attraktiv arbetsgivare. Vi ser fram mot det fortsatta utvecklingsarbetet. ◀

Läs mer: På forsvarsforbundet.se kan du se vilka tillägg det gäller och hur höjningarna ser ut.

Håkan Sparr

Ålder: 69 år

Bor: Örebro

Familj: Hustrun Gunilla,

4 barn: Andreas 51 år, Jessica 46 år,
Jennie 42 år och Martin 40 år samt

8 barnbarn mellan 4 och 23 år.

Och hundarna Bosse och Lasse.

Förbundsordförande Håkan Sparr
tackar efter 12 år för sig:

»Det personliga mötet har varit roligast«

Efter 12 år som förbundsordförande för Försvarsförbundet lämnar nu Håkan Sparr, i samband med förbundets kongress i juni, sitt uppdrag.

Hur känns det?

– Vemodigt men också ganska skönt. Personligen tror jag inte man ska sitta längre än 3 kongressperioder, det är nog ganska lagom.

Vad tar du med dig?

– Den stora personliga utvecklingen jag har fått av de här åren, det har varit fantastiskt – men också en stor utmaning. Tiden som förbundsordförande har också förändrat min fackliga syn kan man säga. Jag har fått ett större perspektiv på det fackliga arbetet och hur otroligt viktigt det är - på alla nivåer.

Vad har varit roligast – och vad har varit tuffast?

– Allra roligast har varit det personliga mötet, både med medlemmar och övriga, då tänker jag på arbetsgivare och politiker. Men också alla de uppdrag som följde med ordförandeskapet, något jag inte hade aning om när jag började. Till exempel ledamot i TCO:s styrelse och ORF:s överstyrelse. Det har varit jättekul roligt.

Tuffast har varit när arbetsgivaren inte vill mötas över huvud taget. Då blir mitt uppdrag ganska omöjligt. Och sedan är det alltid svårt när det handlar om personliga problem och samarbetsproblem, både bland medlemmar

och i förbundsstyrelsen. Det svåra samtalet.

Är det något du är extra stolt över?

– Det är de föreningar som under åren har varit på väg att avvecklas och som vi via personliga besök har kunnat rädda. Såklart också att jag fick äran att vara ordförande när förbundet firade 100 år, det värmer i hjärtat.

Vad är det som är så bra med

Försvarsförbundet?

– Det bästa med förbundet är inte att vi är små men att vi är så jäkla nära. Det är inte många förbund där medlemmar kan ringa upp ordföranden personligen och ha ett snack. Det är otroligt värdefullt. Sedan att vi experter på just vårt område - försvaret och försvarsnära myndigheter - det är otroligt viktigt.

Vilket råd skulle du vilja ge till nya förtroendevalda eller till dem som funderar på att engagera sig?

– Ha helikopterperspektiv och se till alla medlemmar! Att alltid ställa sig frågan "är det verkligen det bästa för medlemmarna?" när man står inför olika frågor eller beslut.

Nu går du i pension, vad ska du göra nu?

– Jag har åtta barnbarn, två hundar och en kärleksfull fru, så jag kommer nog ha att göra.◀

Så arbetar du i RMS

RMS, regional medlemservice, är föreningarnas ingång i medlemsregistret. Här kan föreningen själv administrera sina medlemmar och styrelse. Vi guidar dig genom de olika funktionerna.

Administrera din förenings kontaktuppgifter**FÖRENING**

- ➔ Här uppdaterar du förenings kontaktuppgifter.

Administrera föreningens styrelseuppdrag**KOMMITTÉER**

- ➔ Se vilka styrelseuppdrag som finns. Du kan lägga upp nya och avsluta befintliga styrelseuppdrag. Detta görs minst årligen i samband med årsmötet.

Administrera föreningens medlemmar**MEDLEMMAR**

- ➔ Se vilka medlemmar som har obetalda medlemsavgifter, för att i god tid kunna undvika uteslutningar.
- ➔ Skicka meddelanden till föreningens medlemmar, både i grupp och till enskilda medlemmar.
- ➔ Uppdatera medlemmarnas anställningar, vilket påverkar vilken förening de tillhör.
- ➔ Uppdatera enskilda medlemmarnas löner.
- ➔ Ta ut medlemslistor för exempelvis löneinläsning, event eller för att enkelt få en överblick av utträdesorsaker.

Uppdatera flera medlemmars löner samtidigt**INLÄSNING LÖNER**

- ➔ Uppdatera flera medlemmars löner samtidigt, exempelvis efter RALS, från den excelfil du tagit ut från medlemsadministrationssidan (MEDLEMMAR).

SÅ FÅR DU TILLGÅNG TILL RMS

För att få tillgång till RMS behöver du ha ett styrelseuppdrag i din förening samt ha genomfört TCO:s E-utbildning i GDPR och skicka in diplommet till medlem@forsvarsforbundet.se. Du hittar länk till utbildningen genom att på förbundets webbplats logga in på sidorna för förtroendevalda (forsvarsforbundet.se/medlemskap/fortroendevald/).

Skicka och ta emot säkra meddelanden**SENASTE MEDDELANDENA**

- ➔ Skicka meddelanden till andra föreningar
- ➔ Skicka meddelanden till kansliets medlemsregister och kursservice.
- ➔ Hantera inkomna meddelanden från medlemmar

Kursadministration KURS

- ➔ Se vilka kurser som förbundet har under året.
- ➔ Se vilka medlemmar som har intresseanmält sig till respektive kurs för att kunna prioritera dem och anmäla eller avanmäla lokalt.
- ➔ Vid behov hjälpa medlemmar att anmäla sig till kurser (bäst är dock alltid att medlemmarna själva intresseanmäler sig via Mitt medlemskap).

Söka medlemmar**MEDLEMSSÖK**

- ➔ Här kan du söka medlemmar i din förening och i andra föreningar.

LOGGA I RMS

Du hittar RMS genom att logga in på Mitt medlemskap på forsvarsforbundet.se. Därefter tar du dig vidare till Min sida – här hittar du RMS.

Rysslands »historiska gränser«

Nio år har nu har passerat sedan Ryssland invaderade och började ockupera delar av Ukraina och ett år sedan den fullskaliga invasionen inleddes. Det kan verka svårt att försöka förutse vilket ryskt scenario som kommer att gälla om en månad, än mindre om ett år. Men, denne krönikör menar att det går att ta fasta på ett grundläggande drag i ryskt tänkande, något som lär finnas kvar oavsett vad som sker med Putin.

Ledande analytiker har erkänt hur de har underskattat Kremls vilja att använda militärt våld, och inte minst då mot civila. Med denna bittra lärdom skulle man kanske kunna nöja sig? Nja, jag menar, baserat på mina år i Ryssland (se mina böcker), att vi borde förbereda oss på flera scenarier men med en gemensam nämnare. Visst kan Rysslands krig mot Ukraina hastigt komma att förändras om Putin insjuknar eller avlider/avsätts/mördas. Inte för att det ryska krigsmaskineriet då självant skulle dra sig ut ur Ukraina, utan för att Ryssland är så toppstyrt att en sådan händelse skulle kunna leda till en betydande rysk militär handlingsförlamning, som i sin tur skulle kunna medge större möjligheter för Ukraina att snabbt återta ockuperad mark.

Ett "drömscenario" för Ukraina är alltså, menar jag, möjligt och blir mer troligt om Putin hastigt, av ett eller annat skäl, försvinner från sin tron. Därmed lär en del bedömare kanske tro att faran snart är över. Att det bara är en tidsfråga till dess att Ryssland "blir

mer normalt" och handelsförbindelserna kan återupptas etc. I sådana antaganden, som skulle kunna bromsa återtagandet av svensk försvarsförmåga, ligger en stor risk. För vad är egentligen ett Kreml utan Putin? Jo, på grund av hur Putin i över två decennier har präglat både det civila och militära ledarskapet så är Kremls översta skikt dominerat av den nya ryska adeln, män med samma bakgrund som Putin, dvs från den sovjetiska säkerhetstjänsten (KGB) eller andra beväpnade myndigheter. Vem av dem vill förlora makt? Bortser man från högsta skiktet så är sannolikt majoriteten av de ryska officerarna övertygade om det som Putin i sina tal till den egna befolkningen säger, att agerandet mot Ukraina handlar om Rysslands "historiska gränser", alltså gränser som Ryssland "egentligen" haft rätt att skydda/återta ända sedan Tsarrysslands/Sovjetunionens fall.

Pudelns kärna är alltså att en betydande del av den ryska befolkningen, särskilt dess "elit", tycker att de gränser som Ryssland fram till 2014 formellt respekterade inte är rättvisa, och att Ryssland därtill har särskilda rättigheter i dess grannländer. Sådana åsikter försvinner inte över en natt, om ens på ett årtionde. De kan i våra öron låta ålderdomliga och irrationella men det är av stor vikt att vi förstår hur djupt de sitter.

LARS GYLLENHAAL

Detta är en krönika. Eventuella åsikter som uttrycks är skribentens egna.

När kan jag ta semester?

JAG SKA PLANERA MIN SEMESTER och undrar när jag har rätt att vara ledig?

SVAR → Du har rätt till fyra veckors sammanhängande semester under sommaren, juni till augusti, oavsett om semestern är betald eller obetald. Däremot har du inte rätt att själv helt bestämma när du ska vara ledig. Arbetsgivaren bestämmer men ska ta hänsyn till medarbetarnas önskemål.

Vill du hellre ha en längre semester under annan tid än sommaren måste du komma överens med arbetsgivaren om det.

Eva Rundlöf, kanslichef/1:e ombudsman

Vad undrar du? Skicka dina frågor till redaktionen@forsvarsforbundet.se.

Vad gäller kring tjänsteresa?

JAG RESER EN DEL I JOBBET och undrar vad som räknas som tjänsteresa och vad gäller kring restid?

SVAR → Tjänsteresa är resan du gör till ett arbete som ligger minst fem mil från din ordinarie arbetsplats eller ditt hem. Tjänsteresor planeras i samråd mellan dig och din chef. Tiden för tjänsteresan beräknas utifrån ditt färd sätt och färdväg samt bortovaro från platsen där resan börjar respektive slutar.

Restiden börjar alltid räknas från hemmet om du inte redan arbetat på arbetsplatsen och då befinner dig där, då börjar restiden från arbetsplatsen. Restiden avslutas sedan när du antingen är tillbaka i hemmet eller på arbetsplatsen för att fortsätta arbeta.

Freddy Tullgren, ombudsman

Pensionärsmedlem i Försvarsförbundet:

Välkommen på digital lunchföreläsning med Folksam

Försvarsförbundet bjuder in till en digital föreläsning med Björn Carlsson från Folksam. Du får veta mer om Folksams olika medlemsförsäkringar för dig som är pensionärsmedlem.

Du får veta mer om:

- Boendeförsäkringar
- Personförsäkringar
- Varför det kan vara en bra idé att teckna en juristförsäkring i Folksam

När: Den 18 april kl. 12.00 - ca 12.45.

Var: Digitalt. Länk till sändningen skickas ut till anmälda i god tid.

Anmäl dig till: info@forsvarsforbundet.se senast den 14 april. Märk mejlet med "Folksam".

Folksam

Foto: Thinkstockphoto

Posttidning B

Försvarsförbundet

Box 5328, 102 47 Stockholm.

**Bara för
medlemmar!**

Märkt med **Bra Miljöval!**

Hur bor du, egentligen?

Oavsett om du bor i hyresrätt, villa eller bostadsrätt får du nu medlemspris på din hemförsäkring. Och om livet svänger och du behöver ett starkare skydd är det enkelt att utöka försäkringen, också det med rabatt. Tillsammans med Försvarsförbundet jobbar vi för att du alltid ska ha tillgång till bra och trygga försäkringar!

folksam.se/forsvarsforbundet

Folksam
För allt du bryr dig om